

PREDMETNI IZPITNI KATALOG
ZA DRUGI PREDMET POKLICNE MATURE

ZDRAVSTVENA NEGA

za naziv srednje strokovne izobrazbe

*TEHNIK ZDRAVSTVENE NEGE/
TEHNICA ZDRAVSTVENE NEGE*

Predmetni izpitni katalog je določil Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje na 201. seji 23. 6. 2023 in se uporablja od spomladanskega roka **2025**, za spodaj naštetе programe.

Po *Predmetnem izpitnem katalogu za drugi predmet poklicne mature – zdravstvena nega* opravljajo poklicno maturo kandidati¹, ki so končali zadnji letnik izobraževanja po teh izobraževalnih programih:

Izobraževalni program in vrsta programa	Sprejetje programa (objava v Ur. l.)
Zdravstvena nega, SSI	13/2020 in 8/2019
Zdravstvena nega (SI), SSI	13/2020 in 8/2019
Zdravstvena nega, PTI	13/2020

¹ V predmetnem izpitnem katalogu uporabljeni samostalniki moškega spola, ki se pomensko in smiselno vežejo na splošna, skupna poimenovanja (npr. kandidat, ocenjevalec), veljajo tako za osebe ženskega kot moškega spola.

VSEBINA

- 1. UVOD**
- 2. IZPITNI CILJI**
- 3. ZGRADBA IN VREDNOTENJE IZPITA**
 - 3.1 Zgradba izpita**
 - 3.1.1 Pisni izpit**
 - 3.1.2 Ustni izpit**
 - 3.2 Oblike in načini ocenjevanja**
- 4. POKLICNE KOMPETENCE IN CILJI, KI SE PREVERJAJO NA POSAMEZNI RAVNI ZAHTEVNOSTI**
- 5. PRIMERI TIPOV NALOG IN IZPITNIH VPRAŠANJ Z REŠITVAMI**
 - 5.1 Pisni izpit**
 - 5.1.1 Prvi del izpitne pole**
 - 5.1.2 Drugi del izpitne pole**
 - 5.2 Ustni izpit**
- 6. PRILAGODITVE ZA KANDIDATE S POSEBNIMI POTREBAMI**

1 UVOD

Predmetni izpitni katalog za drugi predmet poklicne mature – zdravstvena nega je podlaga za izvedbo tega izpita. Namenjen je kandidatom, ki izpolnjujejo pogoje za pristop k poklicni maturi in so poklicne kompetence usvojili pri obveznih strokovnih modulih v izobraževalnem programu *Zdravstvena nega SSI ali Zdravstvena nega (SI) SSI* ali *Zdravstvena nega PTI*.

Predmetni izpitni katalog vsebuje izpitne cilje ter znanja in kompetence, ki jih kandidati izkazujejo na izpitu. Predstavljeni so tudi primeri vprašanj oziroma nalog, ki so sestavni del izpita.

2 IZPITNI CILJI

Kandidat:

- uporablja strokovno terminologijo s področja zdravstvene nege,
- oceni stopnjo samooskrbe pacienta pri posameznih življenjskih aktivnostih,
- obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta pri posameznih življenjskih aktivnostih v vseh življenjskih obdobjih in v različnih stanjih zdravja ter bolezni,
- obvlada diagnostično terapevtske pristope in posege v okviru pristojnosti tehnika zdravstvene nege/tehnice zdravstvene nege,
- obvlada ukrepe za varovanje zdravja pacienta,
- obvlada ukrepe za varovanje okolja,
- obvlada ukrepe za varnost in zdravje pri delu,
- upošteva etična načela in zavezujoče dokumente pri izvajanju zdravstvene nege pacienta,
- analizira, ovrednoti in dokumentira izvedene intervencije zdravstvene nege pacienta.

3 ZGRADBA IN VREDNOTENJE IZPITA

3.1 Zgradba izpita

Izpit je sestavljen iz pisnega in ustnega izpita in se opravlja samo na eni ravni zahtevnosti.

Pri pisnem in ustnem izpitu se preverjajo različni nivoji izbrane taksonomije, kar se določi z mrežnim načrtom.

3.1.1 Pisni izpit

Pisni izpit sestavlja izpitna pola s prvim in drugim delom. Prvi del sestavljajo naloge zaprtega in polodprtega tipa. Drugi del sestavljajo strukturirane naloge z razčlenjenimi podvprašanji.

Shema zgradbe in vrednotenje pisnega izpita:

Izpitna pola	Skupno število točk v izpitni poli	Čas reševanja (v min)	Dovoljeni pripomočki
1. del	35		Nalivno pero ali kemični svinčnik.
2. del	35		
SKUPAJ	70	110	

3.1.2 Ustni izpit

Na izpitnem listku je zastavljena delovna situacija, iz katere izhajajo tri vprašanja.

Vsako vprašanje je ovrednoteno z 10 točkami.

Odgovor na vsako od treh vprašanj na izpitnem listku oceni šolska izpitna komisija v skladu z navodili za ocenjevanje ustnega izpita.

3.2 Oblike in načini ocenjevanja

Pri pisnem izpitu ima kandidat na razpolago 110 minut za reševanje obeh delov izpitne pole in lahko doseže največ 70 točk. Pri ustnem izpitu lahko kandidat doseže največ 30 točk.

4 POKLICNE KOMPETENCE IN CILJI, KI SE PREVERJAJO NA POSAMEZNI RAVNI ZAHTEVNOSTI

Kandidati, ki opravljajo poklicno maturo po programu srednjega strokovnega izobraževanja *Zdravstvena nega* ali *Zdravstvena nega (SI)* ali poklicno-tehniškega izobraževanja *Zdravstvena nega*, na izpitu izkazujejo splošne in poklicne kompetence, ki so jih pridobili pri obveznih strokovnih modulih:

Zdravstvena nega SSI ali Zdravstvena nega (SI) SSI

- Zdravstvena nega in nujna medicinska pomoč
- Zdravstvena nega na specialnih področjih
- Zdravstvena nega otroka in mladostnika
- Dolgotrajna oskrba

Zdravstvena nega PTI

- Zdravstvena nega pacienta in nujna medicinska pomoč
- Zdravstvena nega na specialnih področjih in dolgotrajna oskrba
- Zdravstvena nega otroka in mladostnika

Poklicne kompetence	Cilji (znanja, spretnosti, veščine)
Ocenjevanje stopnje samooskrbe, načrtovanje in izvajanje intervencij zdravstvene nege pacienta/uporabnika po življenjskih aktivnostih v različnih okoljih, starostnih obdobjih in stanjih.	<i>Zagotavljanje varnosti in zdravja zdravstvenega delavca pri delu</i> Kandidat: - obvlada osebno urejenost na delovnem mestu, higieno rok in uporabo osebne varovalne opreme; - obvlada pravilno ravnanje z odpadki v zdravstvu; - pozna biološka, kemijska, fizikalna, ergonomska tveganja v zdravstvu in varnostne ukrepe; - obvlada sprejem, odpust in premestitev pacienta.
	<i>Zdravstvena nega pacienta pri življenjskih aktivnostih dihanje in krvni obtok ter vzdrževanje normalne telesne temperature</i> Kandidat: - obvlada normalne vrednosti pri merjenju in opazovanju dihanja, pulza, krvnega tlaka, telesne temperature ter njihova odstopanja; - obvlada opazovanje in oceno zavesti, normalno stanje, kvalitativne in kvantitativne motnje zavesti; - razloži ustrezno ukrepanje ob odstopanjih od normalnih vrednosti pri dihanju, pulzu, krvnemu tlaku, telesni temperaturi in motnji zavesti; - oceni stopnjo samooskrbe pacienta in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjskih aktivnostih dihanje in krvni obtok ter vzdrževanje normalne telesne temperature glede na zdravstveno stanje pacienta.
	<i>Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti prehranjevanje in pitje</i> Kandidat: - utemelji pomen prehrane zdravega in bolnega človeka; - razlikuje različne načine hranjenja (per os, enteralno, parenteralno hranjenje), težave, zaplete in motnje hranjenja; - razloži ustrezno ukrepanje ob pojavu težav, zapletov in motenj hranjenja pri življenjski aktivnosti prehranjevanje in pitje; - obvlada merjenje bilance tekočin; - oceni stopnjo samooskrbe pacienta in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti prehranjevanje in pitje glede na zdravstveno stanje pacienta.
	<i>Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti izločanje in odvajanje</i> Kandidat: - obvlada opazovanje in pozna normalne vrednosti pri izločanju urina, iztrebljanju blata in odstopanja; - razloži ustrezno ukrepanje ob pojavu težav, zapletov in motenj pri izločanju urina, iztrebljanju blata, bruhanju, prekomernem znojenju; - loči črevesne in urinske izločalne stome, zaplete, pripomočke in pozna oskrbo izločalnih stom; - pozna namen, kontraindikacije, zaplete in zdravstveno nego pri aplikaciji čistilne klizme; - obvlada zdravstveno nego pacienta s stalnim urinskim katetrom; - oceni stopnjo samooskrbe pacienta in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti izločanje in odvajanje glede na zdravstveno stanje pacienta.

	<i>Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti gibanje in ustrezna lega</i> Kandidat: - utemelji pomen gibanja za zdravje pacienta; - obvlada motnje gibljivosti in zaplete zaradi dolgotrajne negibljivosti (razjeda zaradi pritiska, kontraktura, venska tromboza, zastoja pljučnica), dejavnike tveganja in ukrepe za njihovo preprečevanje; - razlikuje vrste in uporabo različnih pripomočkov za varno gibanje pacienta; - razloži načela za varno dvigovanje in premikanje ter prevoz pacienta; - obvlada ustrezne položaje pacienta glede na njegovo zdravstveno stanje; - oceni stopnjo samooskrbe pacienta in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti gibanje in ustrezna lega glede na zdravstveno stanje pacienta.
	<i>Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti spanje in počitek</i> Kandidat: - pozna pomen spanja ter motnje spanja in počitka; - obvlada ukrepe za preprečevanje nespečnosti; - obvlada načela urejanja bolniške postelje; - oceni stopnjo samooskrbe pacienta in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti spanje in počitek glede na zdravstveno stanje pacienta.
	<i>Zdravstvena nega pacienta pri življenjskih aktivnostih osebna higiena in urejenost ter oblačenje in slačenje</i> Kandidat: - obvlada pomen osebne higiene za pacienta; - obvlada opazovanje kože in vidnih sluznic, pozna spremembe na koži, vidnih sluznicah, lasišču in nohtih; - obvlada opazovanje ustne votline in zob, razlikuje spremembe in vzroke za nastanek sprememb; - razlikuje ravnanje s čistim in umazanim perilom; - oceni stopnjo samooskrbe pacienta in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjskih aktivnostih osebna higiena in urejenost ter oblačenje in slačenje glede na zdravstveno stanje pacienta.
	<i>Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti izogibanje nevarnostim v okolju</i> Kandidat: - pozna nevarnosti, ki pretijo pacientu in obvlada ukrepe za zagotavljanje njegove varnosti; - oceni stopnjo samooskrbe pacienta in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti izogibanje nevarnostim v okolju glede na zdravstveno stanje pacienta; - obvlada osebno urejenost na delovnem mestu, higieno rok in uporabo osebne varovalne opreme.

	<i>Zdravstvena nega pacienta pri življenjskih aktivnostih odnosi z ljudmi, izražanje čustev, občutkov in potreb ter duhovnih potreb</i> Kandidat: - pozna načela Kodeksa etike v zdravstveni negi in oskrbi Slovenije; - obvlada verbalno in neverbalno komunikacijo in pravila komuniciranja v zdravstveni negi; - obvlada komunikacijo z gluhih, naglušnim, slepim in slabovidnim pacientom; - razlikuje akutno in kronično bolečino, obvlada opazovanje in oceno bolečine ter aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri pacientu z bolečino; - oceni stopnjo samooskrbe pacienta in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjskih aktivnostih odnosi z ljudmi, izražanje čustev, občutkov in potreb ter izražanju duhovnih potreb.
	<i>Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti razvedrilo in rekreacija ter delo in ustvarjalna zaposlitev</i> Kandidat: - oceni stopnjo samooskrbe pacienta in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjskih aktivnostih razvedrilo in rekreacija ter delo in ustvarjalna zaposlitev.
	<i>Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti učenje in skrb za lastno zdravje</i> Kandidat: - oceni stopnjo samooskrbe pacienta in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti učenje in skrb za lastno zdravje.
Izvajanje intervencij zdravstvene nege pred, med in po različnih diagnostično terapevtskih posegih.	<i>Diagnostično-terapevtski postopki v zdravstveni negi</i> Kandidat: - loči laboratorijske preiskave in obvlada kapilarni odvzem krvi, odvzem urina, blata, sputuma in brisov; - obvlada antropometrične meritve; - razlikuje vrste preiskav in pozna diagnostični in terapevtski namen pri funkcijskih, ultrazvočnih, endoskopskih, radioloških, radioizotopskih preiskavah in magnetni resonanci; - obvlada pripravo pacienta na spirometrijo, EKG, EEG, jedrsko magnetno resonanco; - pozna zaščito pred ionizirajočim sevanjem; - pozna zaplete ter zdravstveno nego pacienta pri endoskopskih in radioloških preiskavah s kontrastnimi sredstvi; - loči vrste punkcij ter pozna diagnostični in terapevtski namen punkcije, biopsije, zaplete ter zdravstveno nego pacienta po punkciji ali biopsiji; - pozna farmakološke oblike zdravil in razvrstitev zdravil po ATC (anatomsko- terapevtsko-kemijski) klasifikaciji; - obvlada pravila in načine za varno aplikacijo zdravil; - pozna neželene učinke zdravil in ustrezno ukrepa; - pozna zaplete pri aplikaciji injekcije; - obvlada zdravstveno nego pacienta z infuzijo.

Nudenje prve pomoči in sodelovanje pri izvajanju nujne medicinske pomoči.	<i>Prva pomoč in nujna medicinska pomoč</i> Kandidat: - obvlada zaporedje ukrepov v prvi pomoči in nujni medicinski pomoči ter triažo; - glede na vrsto poškodbe pravilno izbere ustrezen položaj, prenos in transport poškodovanca; - obvlada pristop k pacientu po DRABC; - obvlada pregled pacienta po pristopu ITLS; - razlikuje vrste krvavitev in obvlada načine zaustavljanja; - razlikuje vrste šoka, vzroke, znake in pravilno ukrepanje; - prepozna motnje zavesti, vzroke, znake, zaplete in pravilno ukrepanje; - obvlada kardiopulmunalno oživljanje odrasle osebe, otroka in dojenčka; - obvlada uporabo AED (avtomatski zunanji defibrilator); - razlikuje akutne zastrupitve, pozna znake, zaplete in pravilno ukrepanje; - razlikuje delno in popolno zaporo dihalne poti zaradi tujka pri odrasli osebi, dojenčku in otroku, znake, zaplete in pravilno ukrepanje; - razlikuje vrste poškodbenih ran, obvlada zaplete in pravilno oskrbo ran; - razlikuje vrste opeklin, znake, zaplete in pravilno ukrepanje; - razlikuje poškodbe zaradi mraza, znake, zaplete in pravilno ukrepanje; - pozna poškodbe z električnim tokom, zaplete in pravilno ukrepanje; - razlikuje poškodbe kosti in sklepov, znake, zaplete ter pravilno ukrepanje; - razlikuje poškodbe glave in možganov, prsnega koša, trebuha, znake, zaplete in pravilno ukrepanje; - razlikuje netravmatološka nujna stanja: akutni koronarni sindrom, možgansko kap, epileptični napad, hipoglikemijo, hiperglikemijo, anafilaksijo, vzroke, znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
Izvajanje zdravstvene nege pacienta z internističnimi in onkološkimi obolenji.	<i>Zdravstvena nega pacienta pri različnih obolenjih</i> Kandidat: - pozna vzroke, znake, primerno prehrano in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta po življenjskih aktivnostih pri obolenjih: ▪ srca in ožilja (angina pectoris, miokardni infarkt, arterijska hipertenzija), ▪ dihal (pljučnica, bronhitis), ▪ prebavil in jeter (gastritis, apendicitis, ileus, žolčni kamni, ciroza jeter), ▪ sečil (cistitis), ▪ krvi (anemija, levkemija), ▪ endokrinih žlez (diabetes), ▪ živčevja (možganska kap), ▪ mišic, kosti in sklepov (osteoporoza, mavec).
	<i>Zdravstvena nega pacienta z malignimi obolenji</i> Kandidat: - pozna sumljive znake za nastanek raka, onkogene dejavnike in preventivne ukrepe; - pozna neželene učinke pri zdravljenju s citostatiki in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta ob pojavu neželenih učinkov; - obvlada zdravstveno nego kože po obsevanju.

Izvajanje zdravstvene nege pacienta s kirurškimi obolenji.	<i>Zdravstvena nega pacienta pri kirurškem zdravljenju</i> Kandidat: - razlikuje vrste anestezije (splošno, lokalno, področno); - pozna pripravo pacienta na operativni poseg; - pozna možne zaplete in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta po kirurškem posegu; - razlikuje akutne, kronične rane in pozna tipe celjenja ran ter dejavnike, ki vplivajo na celjenje; - obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta z rano; - razlikuje vrste drenaž in pozna aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta z drenažo.
Izvajanje zdravstvene nege pacienta z infekcijskimi obolenji.	<i>Zdravstvena nega pacienta z infekcijskimi obolenji</i> Kandidat: - pozna osnovne pojme o nalezljivih boleznih, pogoje za nastanek nalezljive bolezni (Vogralikova veriga), potek okužbe, ukrepe za preprečevanje prenosa in imunoprofilakso; - razlikuje najpogostejše okužbe povezane z zdravstvom, dejavnike tveganja in obvlada ukrepe za preprečevanje ter aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta; - razlikuje vrste izolacij in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta v izolaciji; - pozna vzroke, znake, zaplete in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta po življenjskih aktivnostih pri: ▪ okužbah dihal (influenca, angina), ▪ izpuščajnih obolenjih (škrlatinka, norice), ▪ okužbah preko krvi (hepatitis B, C, HIV), ▪ okužbah živčevja (bakterijski, virusni meningitis, borelioza); - pozna znake, zaplete in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri črevesnih okužbah.
Izvajanje zdravstvene nege in oskrbe na področju duševnega zdravja.	<i>Zdravstvena nega pacienta z motnjo v duševnem zdravju</i> Kandidat: - pozna vzroke, znake in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri samomorilni ogroženosti, povečanem strahu, nasilnem vedenju; - pozna vzroke, znake in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta po temeljnih življenjskih aktivnostih pri demenci, deliriju, depresiji.
Izvajanje zdravstvene nege v ginekologiji in porodništvu.	<i>Zdravstvena nega nosečnice in pacientke z ginekološkimi obolenji</i> Kandidat: - pozna zdrav način življenja nosečnice, spremljanje in preiskave v nosečnosti; - razlikuje bolezni in težave v nosečnosti (gestacijski diabetes, preeklampsija, krvavitve v nosečnosti) ter aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege; - obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege otročnice po porodu, po carskem rezu ter pozna zaplete; - pozna vzroke in znake ginekoloških obolenj (glivična vnetja, endometrioza, rak dojk, rak materničnega vratu) ter aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege; - pozna ukrepe za preprečevanje nastanka spolno prenosljivih bolezni; - razlikuje vrste kontracepcije.

Izvajanje intervencij/opravlil dolgotrajne oskrbe, zdravstvene nege in socialne oskrbe starejših oseb.	<i>Zdravstvena nega starostnika</i> Kandidat: - pozna osnovne pojme s področja gerontologije, biološke (fizične), psihične in socialne spremembe staranja; - pozna ureditev bivalnega okolja glede na potrebe starostnika; - oceni stopnjo samooskrbe in obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege starostnika po življenjskih aktivnostih.
Izvajanje paliativne zdravstvene nege in oskrbe neozdravljivo bolnega, umirajočega in oskrba umrlega.	<i>Zdravstvena nega umirajočega pacienta in oskrba umrlega</i> Kandidat: - razume načela paliativne oskrbe; - obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege neozdravljivo bolnega po življenjskih aktivnostih; - obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege umirajočega pacienta po življenjskih aktivnostih; - pozna oskrbo umrlega pacienta.
Izvajanje intervencij zdravstvene nege zdravega otroka in mladostnika po temeljnih življenjskih aktivnostih.	<i>Zdravstvena nega otroka v različnih starostnih obdobjih</i> Kandidat: - pozna preventivne dejavnosti za ohranitev zdravja otroka v različnih starostnih obdobjih; - razlikuje telesne in fiziološke značilnosti novorojenčka, nedonošenčka, dojenčka ter obvlada aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege po temeljnih življenjskih aktivnostih; - pozna telesni, zaznavni in psihosocialni razvoj otroka v različnih starostnih obdobjih; - pozna primerno prehrano otroka v različnih starostnih obdobjih.
Izvajanje intervencij zdravstvene nege otroka in mladostnika pri različnih obolenjih.	<i>Zdravstvena nega bolnega otroka v različnih starostnih obdobjih</i> Kandidat: - pozna pravice otrok v bolnišnici in psihični hospitalizem; - obvlada komunikacijo s starši, z bolnim otrokom in mladostnikom; - pozna vzroke, znake, primerno prehrano in aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege otroka ter mladostnika po življenjskih aktivnostih pri obolenjih: ▪ prebavil (driska, zaprtje, bruhanje, dehidracija, celiakija), ▪ dihal (nahod, tonzilitis, bronhitis, astma, vnetje srednjega ušesa) ▪ sečil (vnetje sečil), ▪ srca (prirojene srčne napake), ▪ krvi (anemija, levkemija, hemofilija), ▪ endokrinih žlez (sladkorna bolezen), ▪ živčevja (vročinski krči, epilepsija); - pozna obravnavo otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju; - obvlada oskrbo gluhega, naglušnega, slepega ter slabovidnega otroka in mladostnika.

5 PRIMERI TIPOV NALOG IN IZPITNIH VPRAŠANJ Z REŠITVAMI**5. 1 Pisni izpit****5. 1. 1 Prvi del izpitne pole***Primeri nalog zaprtega tipa.**Število možnih točk je navedeno pri posamezni nalogi.***Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.**

1. Poškodovanec močno krvavi iz rane na levi podlahti. Kako boste ustavili krvavitev?
- A S prsti pritisnemo na arterio radialis in namestimo kompresijsko obvezo.
 - B S prsti pritisnemo na arterio brachialis in namestimo kompresijsko obvezo.
 - C S prsti pritisnemo na arterio carotis in namestimo kompresijsko obvezo.
 - D S prsti pritisnemo na arterio femoralis in namestimo kompresijsko obvezo.

(1 točka)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ B	

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko pripadajoče rešitve iz desnega stolpca.

2.	___ normalna vrednost temperature telesnega ovoja	1	35,6 °C
	___ normalna vrednost temperature telesnega jedra	2	36,7 °C
	___ povišana temperatura telesnega ovoja	3	37,4 °C
	___ znižana temperatura telesnega ovoja	4	38,8 °C

(1 točka)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ 2, 3, 4, 1	Za pravilno zaporedje 1 točka.

Določite pravilni vrstni red.

3. S številkami od 1 do 3 razvrstite zaporedje ukrepov dajanja prve pomoči. Poškodovanca, ki mu boste najprej dali prvo pomoč, označite s številko 1.
- ___ Poškodovanec ima izpah zapestja.
 - ___ Poškodovanec ima izražene znake možganske kapi.
 - ___ Poškodovanec ima zaprti zlom leve nadlahtnice.

(1 točka)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ 3, 1, 2	Za pravilno zaporedje 1 točka.

Odgovorite na zastavljena vprašanja.

4. Na kateri bok boste obrnili pacienta pri aplikaciji čistilne klizme?

(1 točka)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ na levi bok	

5. V 1-ml ampuli so 4 mg zdravila. Predpisana količina zdravila je 2 mg. Koliko ml zdravila je potrebno pripraviti v injekcijsko brizgalko, da bo pacient prejel predpisano dozo?

Prostor za izračun:

(1 točka)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ V injekcijsko brizgalko je potrebno pripraviti 0,5 ml predpisanega zdravila.	

6. Na črto pred vsako trditev napišite DA, če je pravilna, in NE, če je napačna.

- ___ Peresnika za injiciranje insulina nikoli ne shranjujemo skupaj z nameščeno injekcijsko iglo.
- ___ Ob pojavu zapletov pri pacientu z infuzijo takoj odstranimo intravensko kanilo.
- ___ Pri prevezi rane uporabimo kirurško masko.
- ___ Odrasli osebi pri aplikaciji intramuskularne injekcije v musculus deltoideus lahko apliciramo 3 ml zdravilne učinkovine.

(2 točki)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	2	♦ DA ♦ NE ♦ DA ♦ NE	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Primer naloge polodprtega tipa.

Število možnih točk je navedeno pri posamezni nalogi.

Odgovorite na zastavljena vprašanja.

1. Naštejte znake menopavze.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

(2 točki)

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	2	pet od: ♦ izguba menstruacije ♦ nočno znojenje ♦ navali vročine ♦ bolečine v mišicah in sklepih ♦ vrtoglavica ♦ glavobol ♦ utrujenost in nespečnost ♦ razdražljivost ♦ depresivno razpoloženje ♦ motnje zbranosti ♦ pozabljivost ♦ zmanjšana vlažnost nožnice ♦ občutljiva, srbeča nožnica ...	Za pet pravilnih rešitev 2 točki, za štiri ali tri 1 točka.

5. 1. 2 Drugi del izpitne pole

Primer strukturirane naloge.

Število možnih točk je navedeno pri posamezni nalogi.

1. naloga

Ženska je v 10. tednu nosečnosti.

1.1. Kateri so zanesljivi znaki nosečnosti?

- 1 _____
 - 2 _____
 - 3 _____
- (1 točka)*

1.2. Koliko tednov traja normalna nosečnost?

(1 točka)

1.3. Kateri so nevarni znaki v nosečnosti, zaradi katerih se mora nosečnica takoj zgledati pri ginekologu?

- 1 _____
 - 2 _____
 - 3 _____
 - 4 _____
 - 5 _____
- (2 točki)*

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	tri od: ♦ povišana raven HCG v urinu in krvi ♦ zaznavanje bitja otrokovega srca ♦ viden plod pri preiskavi z ultrazvokom ♦ zaznavanje gibanja ploda	Za tri pravilne rešitve 1 točka.
1.2	1	ena od: ♦ 40 tednov ♦ od 37–42 tednov	
1.3	2	tri od: ♦ krvavitev iz nožnice ♦ oteklina obraza, prstov rok in gležnjev, ki čez noč ne izginejo ♦ neprestani in močni glavoboli ♦ poslabšan in zamegljen vid ♦ neprestano bruhanje ♦ povišana telesna temperatura, ki jo spremlja mrzlica ♦ povišan krvni tlak ♦ krči in popadki ♦ bolečine v trebuhu in križu ♦ iztekanje plodovnice ♦ hitro naraščanje telesne mase ♦ odsotnost plodovih gibov	Za pet pravilnih rešitev 2 točki, za štiri ali tri 1 točka.
Skupaj	4		

5. 2 Ustni izpit

<i>Primer izpitnega listka.</i>

Pacient, star 77 let ima žolčne kamne. Med hospitalizacijo je padel in si zlomil tri rebra.

1. Opredelitev zdravstvene nege pacienta z žolčnimi kamni.	10t
1.1 Naštejte znake pri pojavu žolčnih kamnov.	3t
1.2 Opišite aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pacienta z žolčnimi kamni.	4t
1.3 Pojasnite, katerim živilom naj se pacient z žolčnimi kamni izogiba.	3t
2. Opredelitev zdravstvene nege pacienta z bolečino.
10t
2.1 Primerjajte verbalno in neverbalno izražanje bolečine.	2t
2.2 Pojasnite, kako ocenimo jakost bolečine.	1t
2.3 Razložite, kaj opazujemo pri pacientu z bolečino.	7t
3. Opredelitev znakov in ukrepov pri poškodbi prsnega koša.
10t
3.1 Naštejte znake nestabilnega prsnega koša.	3t
3.2 Razložite ukrepe pri nestabilnem prsnem košu.	7t

Navodila ocenjevalcem

Vprašanje	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	3	Znaki žolčnih kamnov so: ♦ kolike (napadi bolečin pod desnim rebrnim lokom, ki se širijo v desno ramo in hrbet), ♦ občutek tiščanja v epigastriju, ♦ izpahovanje, ♦ slabost, navzea, ♦ napenjanje.	Vsak naveden znak 1 točka, največ 3 točke.
1.2	4	Aktivnosti (intervencije) zdravstvene nege pri žolčnih kamnih so: ♦ Pacient naj miruje. ♦ V akutni fazi predpiše zdravnik karenci hrane. ♦ Za lajšanje bolečin po naročilu zdravnika apliciramo zdravila (spazmolitike, analgetike). ♦ Pacienta opazujemo in mu merimo vitalne funkcije. ♦ V prehrani pacienta upoštevamo predpisano dietno prehrano. ♦ Dokumentiramo izvedene intervencije ZN in posebnosti.	Vsaka navedena intervencija 1 točka, največ 4 točke.
1.3	3	Odsvetovana živila: ♦ jajčni rumenjaki, ♦ mastno meso, mastne ribe, mastna perutnina in mesni izdelki, ♦ konzervirana živila, ♦ ocvrte jedi, ♦ oreščki, suho sadje, ♦ ostre začimbe, ♦ mast, margarina, maslo, ♦ majoneza, ♦ kvašeno testo, žganci, svaljki, ♦ torte in peciva z veliko maščobe in jajc, ♦ polnomastno mleko, smetana, ♦ alkohol ...	Vsaki 2 odsvetovani živila 1 točka, največ 3 točke.
Skupaj	10		

Vprašanje	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	2	Verbalno in neverbalno izražanje bolečine: ♦ Pri verbalnem sporočanju bolečine pacient z besedami pove, kje in kako ga boli, sliši se jokanje, stokanje, vpitje, spremenijo se višina, ton in jakost glasu. ♦ Neverbalno sporočanje bolečine zaznamo preko spremenjene mimike obraza in drže telesa. Lahko so izražene čustvene spremembe, ki se kažejo kot razdražljivost, jeza obup, tesnoba, depresija, nepotrpežljivost, opuščanje socialnih stikov.	Razlaga verbalnega izražanja bolečine 1 točka, razlaga neverbalnega izražanja bolečine 1 točka, največ 2 točki.

2.2	1	Ocena jakosti bolečine: ♦ Pacient oceni bolečino s pomočjo vizualne analogne skale – lestvice (VAS), tako, da na lestvici od 0 do 10 določi, kako močna je bolečina.	
2.3	7	Pri opazovanju bolečine smo pozorni na: ♦ pacientovo izražanje bolečine, ♦ lastnosti, mesto, jakost in trajanje, ♦ čas, kdaj se pojavi in kaj jo ublaži, ♦ spremembe vitalnih funkcij (tahikardija, tahipneja, hipertenzija), ♦ kaj bolečino poslabša, kaj jo omili, ♦ vpliv bolečine na opravljanje vsakodnevnih aktivnosti, ♦ spremljajoče težave (nespečnost, pomanjkanje apetita), ♦ stanje zavesti in čustvene spremembe, ♦ vpliv bolečine na kakovost življenja.	Vsaka navedba 1 točka, največ 7 točk.
Skupaj	10		

Vprašanje	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	3	Znaki nestabilnega prsnega koša so: ♦ močna bolečina na mestu zloma, ki se poveča pri globokem dihanju, kašljanju, kihanju, ♦ dispneja, ♦ cianoza, ♦ paradoksno dihanje, ♦ krepitacije, ♦ znižana vrednost SpO ₂ (hipoksija).	Navedba znaka 1 točka, največ 3 točke.
3.2	7	Ukrepi pri nestabilnem prsnem košu so: ♦ Poskrbimo za varnost in ocenimo mehanizem nastanka poškodbe. ♦ Izvedemo začetno oceno stanja pacienta in hitri travmatološki pregled. ♦ Vzdržujemo prosto dihalno pot. ♦ Pokličemo nujno medicinsko pomoč na številko 112. ♦ Pacientu apliciramo kisik. ♦ Pacienta namestimo v polsedeči položaj. ♦ Izvedemo stabilizacijo prsnega koša. Prsni koš povijemo s povojem, pri čemer pazimo, da obveza ni pretesna. ♦ Pacientu damo zdravila po naročilu zdravnika. ♦ Izvajamo nadzor pacienta, vzpostavimo monitoring, merimo in vzdržujemo vitalne funkcije. ♦ Poskrbimo za hiter prevoz pacienta v bolnišnico.	Navedba ukrepa 1 točka, največ 7 točk.
Skupaj	10		

6 PRILAGODITVE ZA KANDIDATE S POSEBNIMI POTREBAMI

Prilagoditve za kandidate s posebnimi potrebami so navedene v *Maturitetnem izpitnem katalogu za poklicno maturo*.